

POWIATOWY URZĄD PRACY W OPOLU

ul. mjr Hubala 21, 45-266 Opole
tel. 77 44 22 929, fax. 77 44 22 928, e-mail: opop@praca.gov.pl
Bezpłatna infolinia 0 800 88 11 22

**RANKING ZAWODÓW
DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH
W POWIECIE OPOLSKIM I MIEŚCIE OPOLU
W 2011 ROKU**

**CZĘŚĆ II
PROGNOZA
NA ROK 2012**

POWIATOWY URZĄD PRACY W OPOLU

SPIS TREŚCI

1.	METODOLOGIA OPRACOWANIA.....	3
2.	WYNIKI BADANIA W SZKOŁACH PONADGIMNAZJALNYCH.....	3
2.1.	PODAŻ ABSOLWENTÓW WEDŁUG TYPÓW SZKÓŁ	3
2.2.	STRUKTURA NAJWIĘKSZYCH GRUP ZAWODÓW WŚRÓD ABSOLWENTÓW	4
	2.2.1. ABSOLWENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH.....	5
2.3.	NAPŁYW BEZROBOTNYCH ABSOLWENTÓW	6
	2.3.1. NAPŁYW ABSOLWENTÓW SZKÓŁ WYŻSZYCH	7
2.4.	WYŁĄCZENIA Z EWIDENCJI ABSOLWENTÓW	8
2.5.	LICZBA BEZROBOTNYCH ABSOLWENTÓW.....	8
3.	PROGNOZA SYTUACJI NA RYNKU PRACY	11
3.1.	ZAWODY DEFICYTOWE.....	11
3.2.	ZAWODY NADWYŻKOWE.....	12
4.	WNIOSKI	12

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1.	Podział absolwentów w zależności od typu wykształcenia	3
Wykres 2.	Największe grupy zawodowe wśród absolwentów 2011 roku.....	4
Wykres 3.	Udział absolwentów szkół wyższych według uczelni.....	5
Wykres 4.	Dominujące kierunki absolwentów studiów.....	6
Wykres 5.	Absolwenci (z wyłączeniem absolwentów szkół wyższych) oraz ich napływ do rejestrów PUP w latach 2005-2011	7
Wykres 6.	Udział rejestrujących się absolwentów jako osoby bezrobotne w stosunku do ogółu absolwentów opuszczających mury szkół ponadgimnazjalnych w latach 2005-2011	7
Wykres 7.	Absolwenci szkół wyższych oraz ich napływ do rejestrów PUP w latach 2005-2011	8
Wykres 8.	Udział rejestrujących się absolwentów szkół wyższych jako osoby bezrobotne w stosunku do ogółu absolwentów opuszczających mury uczelni wyższych w latach 2005-2011	8
Wykres 9.	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych absolwentów według typu szkół.....	9
Wykres 10.	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych absolwentów według zawodów.....	9
Wykres 11.	Udział i liczba zarejestrowanych bezrobotnych absolwentów oraz liczba absolwentów w zależności od typu wykształcenia.....	10
Wykres 12.	Liczba bezrobotnych absolwentów uczelni wyższych według zawodów	10

1. METODOLOGIA OPRACOWANIA

Dane liczbowe o bezrobociu i ofertach pracy opracowano posługując danymi statystycznymi zawartymi w załączniku 3 do sprawozdania MIIPS-01 – „Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów”, przy wsparciu szczegółowym wydrukiem absolwentów według szkół.

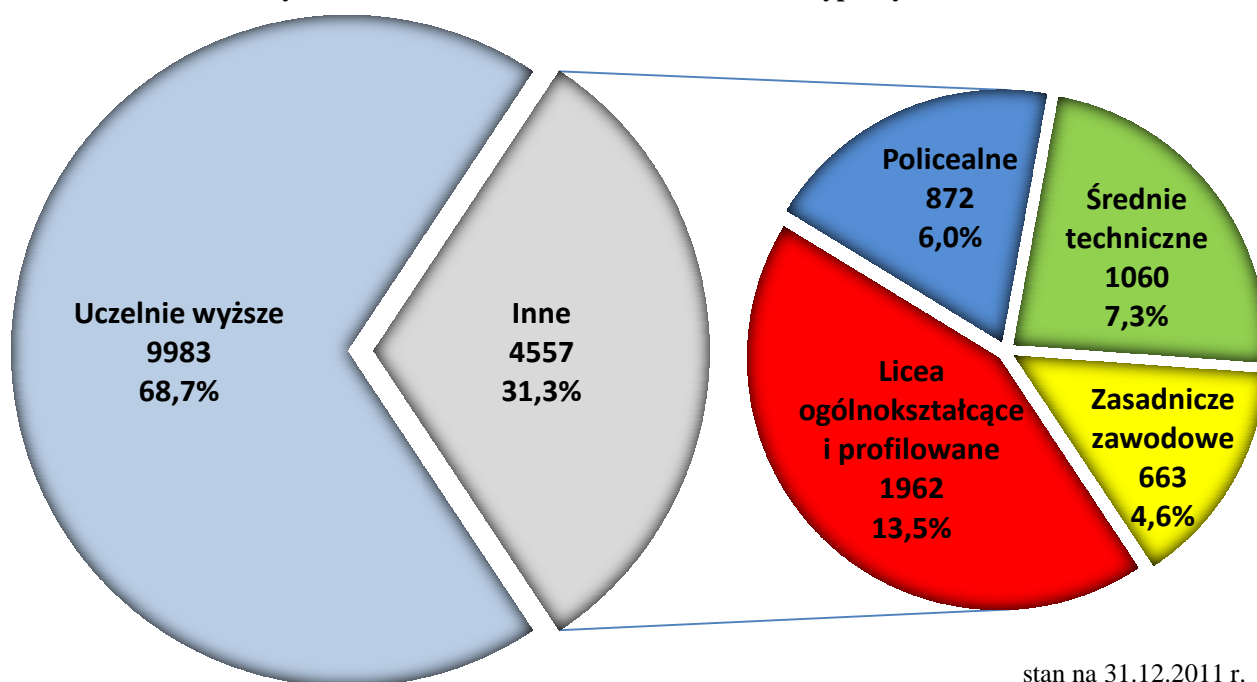
Dane o absolwentach szkół otrzymano z Systemu Informacji Oświatowej MEN, które to zostały wczytane centralnie do systemu SYRIUSZ a następnie przetworzone i wykorzystane.

2. WYNIKI BADANIA W SZKOŁACH PONADGIMNAZJALNYCH

2.1. Podaż absolwentów według typów szkół

W obszarze działania Powiatowego Urzędu Pracy w Opolu zlokalizowanych jest 96 szkół (kierunków) ponadgimnazjalnych, z których uzyskano informacje dotyczące absolwentów. Dodatkowo w Opolu znajdują się 4 uczelnie wyższe oraz Wydział Zamiejscowy Wyższej Szkoły im. B. Jańskiego w Warszawie i Wydział Ekonomiczny Wyższej Szkoły Bankowej we Wrocławiu i to ich mury opuszcza największa liczba absolwentów, jednak tylko część z nich jest na stałe mieszkańcami regionu. Większość absolwentów szkół wyższych mieszka w pozostałych powiatach czy też dalszych województwach, stąd należy zwrócić właściwą uwagę przy interpretacji wyników. Mury placówek szkolnych i szkół wyższych w mieście Opolu i powiecie opolskim w 2011 r. opuściło **14 540 absolwentów**, tj. o 157 (1,09%) absolwentów więcej niż w poprzednim roku.

Wykres 1. Podział absolwentów w zależności od typu wykształcenia

Z wykresu wyraźnie widać nie tylko fakt największej liczby absolwentów szkół wyższych, ale i znaczną przewagę absolwentów liceów – stanowią oni blisko połowę wszystkich absolwentów szkół średnich.

Absolwenci z wykształceniem średnim technicznym w 2011 r. stanowili 7,3% ogółu absolwentów zaś wśród absolwentów szkół policealnych zanotowano nieznacznie mniejszy odsetek (6,0%). Najmniej absolwentów (663 osoby) ukończyło szkoły zasadnicze zawodowe.

2.2. Struktura największych grup zawodów wśród absolwentów

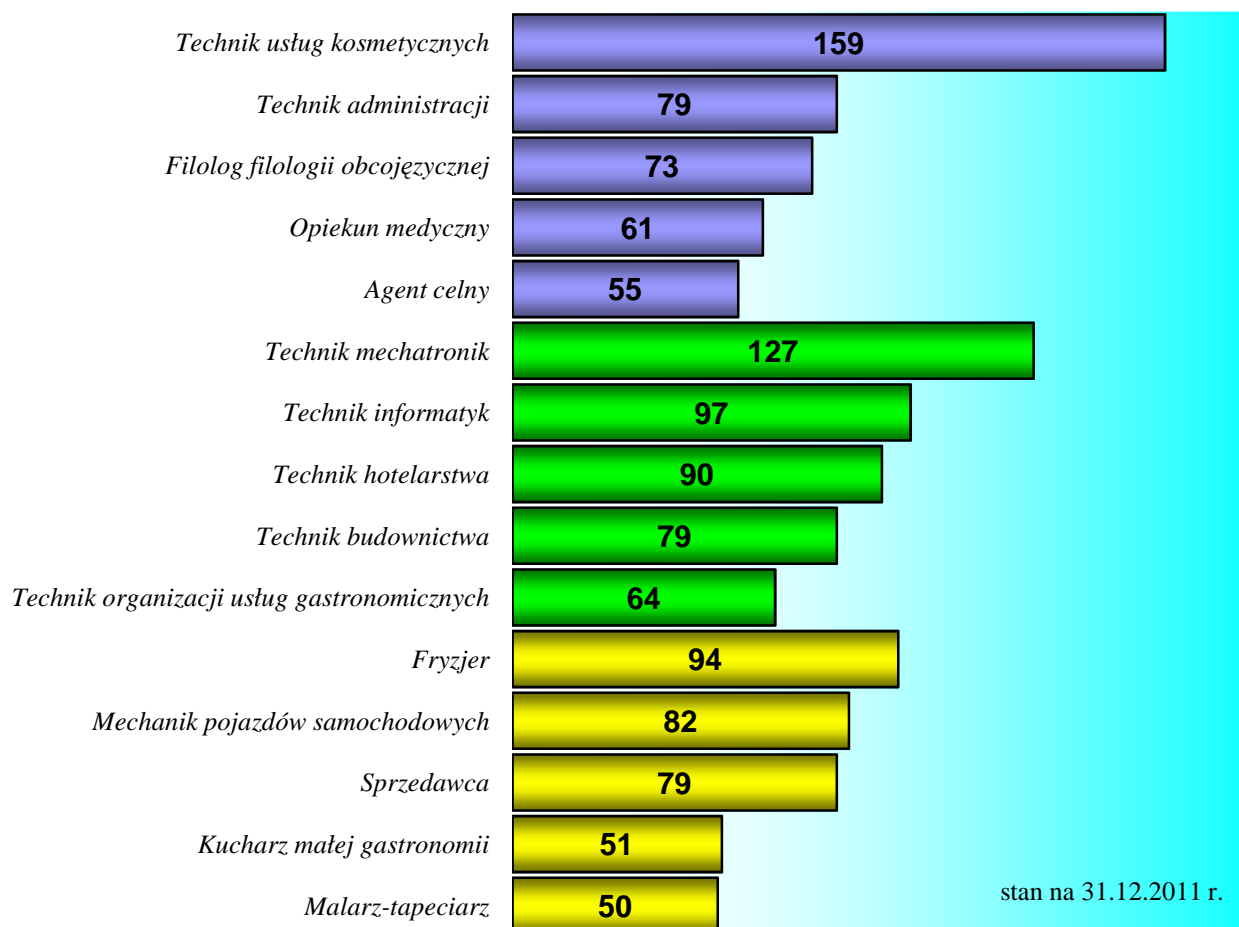
W 2011 roku najwięcej absolwentów ukończyło licea ogólnokształcące, jednak brak wyuczonego zawodu nie daje tym osobom kwalifikacji do wykonywania wyspecjalizowanego typu pracy i zmusza do podjęcia dalszej edukacji.

W szkołach policealnych najwięcej absolwentów (159 osób) uzyskało zawód technika usług kosmetycznych. 79 osób uzyskało zawód technika administracji. W dalszej kolejności można wymienić: filologa filologii obcojęzycznej (73 osoby), opiekuna medycznego (61 osób), agenta celnego (55 osób), technika farmaceutycznego (48 osób) oraz technika BHP (44 osoby).

Technika cieszyły się największym zainteresowaniem na kierunkach: technik mechatronik (127 absolwentów), technik informatyk (97 absolwentów), technik hotelarstwa (90 absolwentów), technik budownictwa (79 absolwentów), technik organizacji usług gastronomicznych, technik ekonomista (po 64 absolwentów) oraz technik mechanik (59 absolwentów).

Wśród osób legitymujących się wykształceniem zasadniczym zawodowym, najwięcej absolwentów uzyskało zawód fryzjera (94 absolwentów). Popularne również były zawody mechanika pojazdów samochodowych (82 absolwentów), sprzedawcy (79 absolwentów), kucharza małej gastronomii (51 absolwentów), malarza-tapeciarza (50 absolwentów), murarza (48 osób), stolarza (32 osoby) oraz elektryka (28 osób). Szczegóły przedstawiono na wykresie 2.

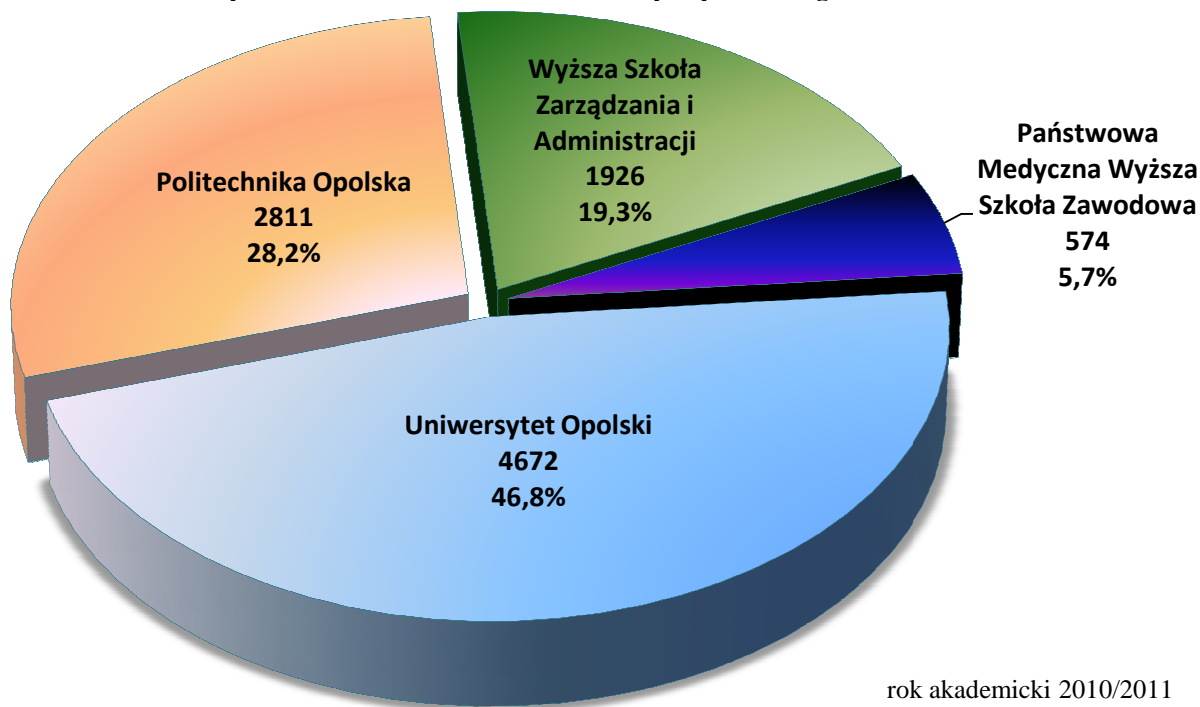
Wykres 2. Największe grupy zawodowe wśród absolwentów 2011 roku

2.2.1. Absolwenci szkół wyższych

W mieście Opolu zlokalizowane są 4 szkoły wyższe oraz ponadto dwa oddziały zamiejscowe krajowych uczelni wyższych. W 2011 r. mury szkół wyższych opuściło **9983** absolwentów (tj. o 555 absolwentów więcej niż rok wcześniej). Najwięcej absolwentów, blisko połowa, ukończyło naukę na Uniwersytecie Opolskim (4672 osoby). 2811 absolwentów opuściło mury Politechniki Opolskiej (28,2%), zaś 1926 absolwentów – Wyższą Szkołę Zarządzania i Administracji. Najmniej absolwentów (574 osoby) opuściło mury Państwowej Medycznej Wyższej Szkoły Zawodowej. Szczegóły przedstawia poniższy wykres.

Wykres 3. Udział absolwentów szkół wyższych według uczelni

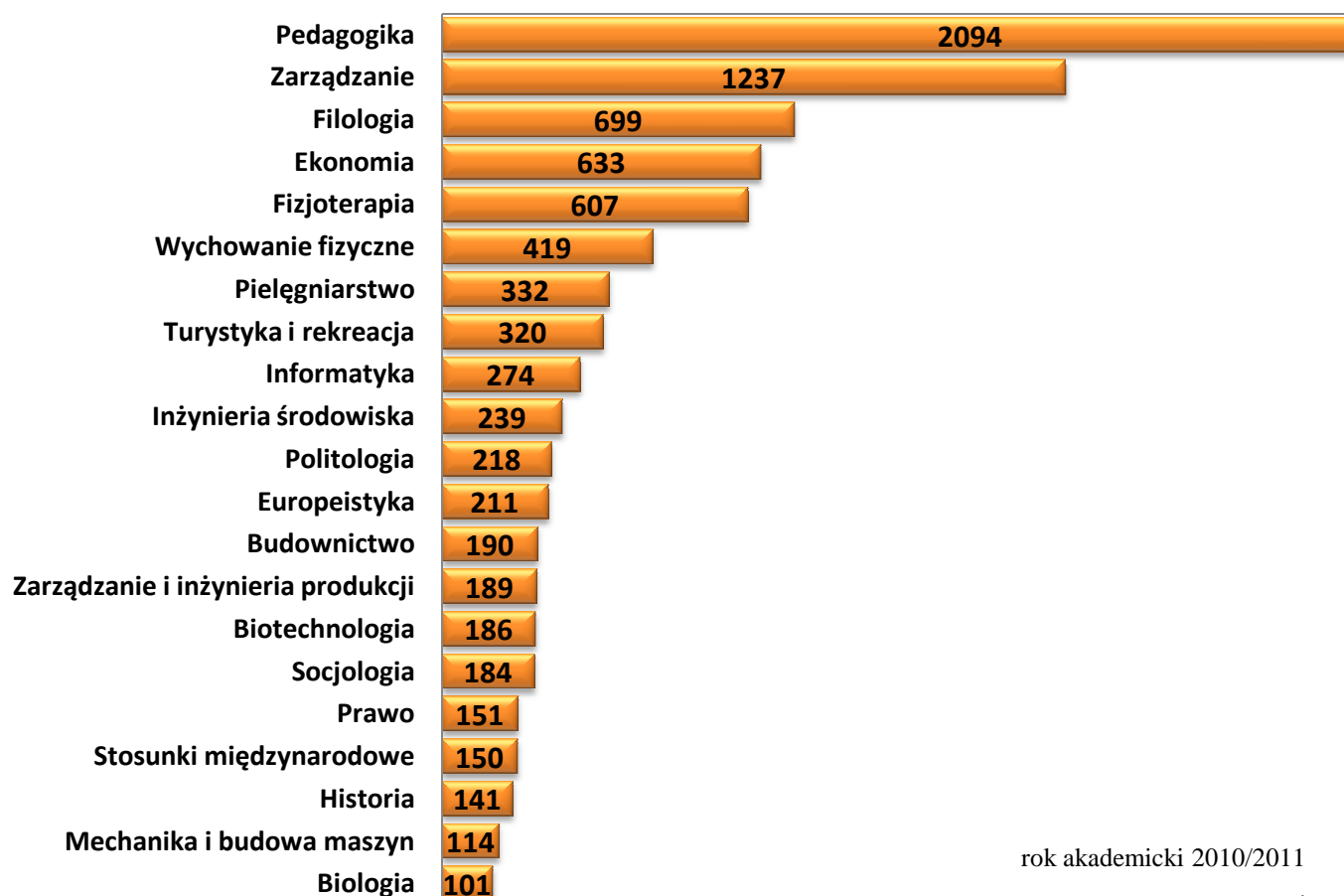

Wśród absolwentów szkół wyższych, najwięcej osób ukończyło kierunek Pedagogiki (2094 osoby), co stanowiło 21,0% ogółu absolwentów szkół wyższych. Większość z nich (1368 osób) ukończyło naukę na Uniwersytecie Opolskim.

Także grupa 1237 osób kończących kierunek zarządzania (oraz 89 absolwentów zarządzania i marketingu) zasiła rynek pracy.

Spośród osób które ukończyły studia na kierunku filologii (699 osób) najwięcej absolwentów ukończyło filologię angielską (196 osób), germańską (176 osób), filologię polską (115 osób) i rosyjską (53 osoby). Ponadto 104 osoby uzyskały dyplom ukończywszy specjalność język biznesu. Dalsze dominujące kierunki ukazano na wykresie 4.

Wykres 4. Dominujące kierunki absolwentów studiów

Najwięcej absolwentów kończyło studia zawodowe (5206 osób) – większość uzyskując tytuł licencjata, a 4777 osób – studia magisterskie. Szczegóły (wraz z wyszczególnieniem uczelni wyższych) przedstawiono w poniższej tabeli.

Absolwenci uczelni wyższych (w 2011 r.)	SUMA	Uniwersytet Opolski	Politechnika Opolska	Wyższa Szkoła Zarządzania i Administracji	Państwowa Medyczna Wyższa Szkoła Zawodowa
ogółem	9983	4672	2811	1926	574
studia zawodowe (pierwszego stopnia) razem	5206	2074	1485	1073	574
studia zawodowe (pierwszego stopnia) z tytułem inżyniera	729	93	636	0	0
studia zawodowe (pierwszego stopnia) z tytułem licencjata	4477	1981	849	1073	574
studia magisterskie jednolite	616	328	245	43	0
studia magisterskie uzupełniające (drugiego stopnia)	4161	2270	1081	810	0

2.3. Napływ bezrobotnych absolwentów

W 2011 r. w ogóle bezrobotnych zarejestrowano **1685 osób** (807 z miasta Opola) które w okresie ostatnich 12 miesięcy ukończyło naukę. Rejestrowani absolwenci stanowili więc 11,9% ogółu osób rejestrowanych (czyli o 1,4% więcej niż w roku wcześniejszym). Do rejestru

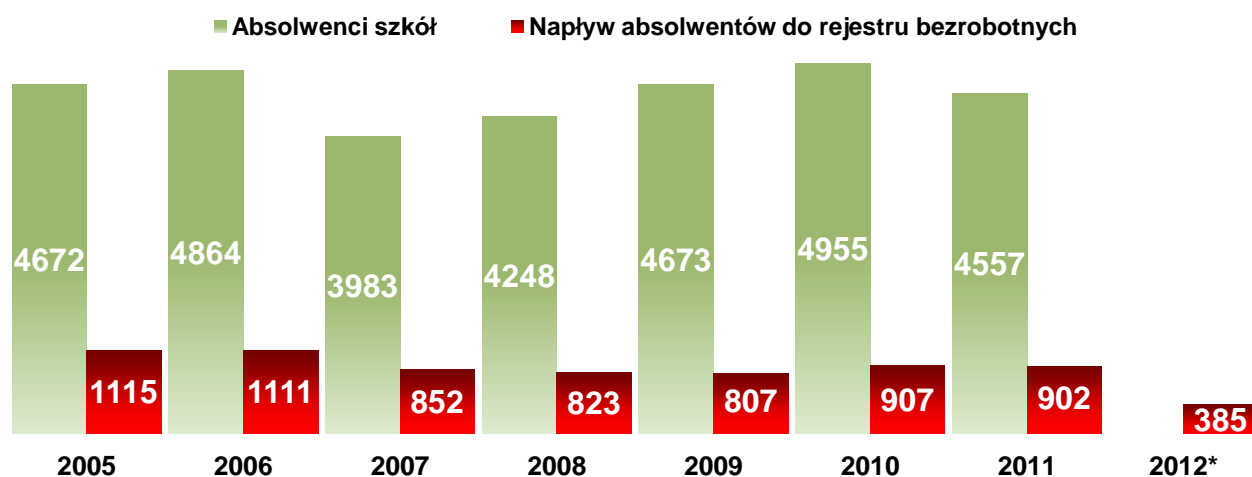
bezrobotnych absolwentów trafiło więcej kobiet – łącznie 1018 (co stanowiło 60,4% napływu absolwentów).

Wśród rejestrujących się osób było także 783 absolwentów szkół wyższych (do 27 roku życia). Stanowili oni 5,5% ogółu rejestrujących się osób bezrobotnych. Także i w tej grupie kobiety stanowiły większość rejestrujących się absolwentów (555 kobiet, tj. 70,9%).

Na wykresie 5 przedstawiono liczby absolwentów szkół ponadgimnazjalnych oraz absolwentów rejestrujących się w ostatnich latach jako osoby bezrobotne. W latach 2005-2009 widoczna jest ogólna tendencja spadkowa dotycząca liczby absolwentów rejestrujących się jako osoby bezrobotne. Od roku 2010 zauważalny jest jednak wzrost zarówno liczby bezrobotnych absolwentów jak i ich udziału do ogółu absolwentów szkół ponadgimnazjalnych.

Wykres 6 przedstawia zaś udział rejestrujących się absolwentów (z wyłączeniem szkół wyższych) w latach 2005-2011. Na wykresie można zauważyć, iż absolwenci coraz lepiej są przystosowani do rynku pracy coraz rzadziej trafiając do grona osób bezrobotnych, pomimo wzrostu ich udziału w latach 2010-2011.

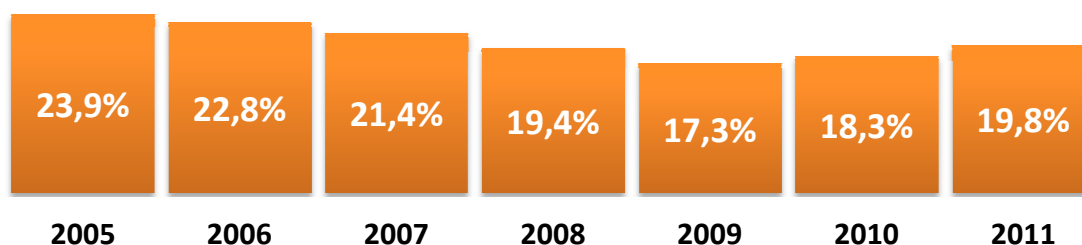
Wykres 5. Absolwenci (z wyłączeniem absolwentów szkół wyższych) oraz ich napływ do rejestrów PUP w latach 2005-2012

* Dane o rejestrowanych bezrobotnych absolwentach w 2012 r. dotyczą jedynie miesięcy I-VI.

* Brak danych dot. liczby absolwentów szkół ponadgimnazjalnych w 2012 r.

Wykres 6. Udział rejestrujących się absolwentów jako osoby bezrobotne w stosunku do ogółu absolwentów opuszczających mury szkół ponadgimnazjalnych w latach 2005-2011

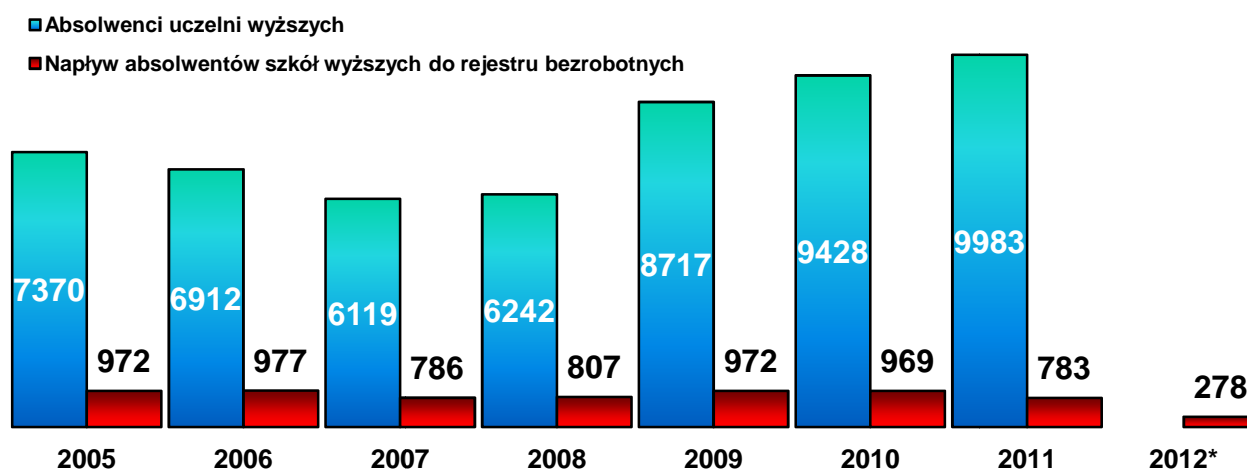

2.3.1. Napływ absolwentów szkół wyższych

Na rynek pracy najczęściej wpływa absolwentów wyższych uczelni (około 9000 osób rocznie), jednak do bezrobocia trafia ich dwukrotnie mniejszy odsetek niż absolwentów szkół

zasadniczych zawodowych czy średnich. Jednocześnie w latach 2005-2011 szczególnie widoczna jest malejąca tendencja udziału bezrobotnych absolwentów tychże uczelni. Szczegóły zilustrowano na wykresie 7 i 8.

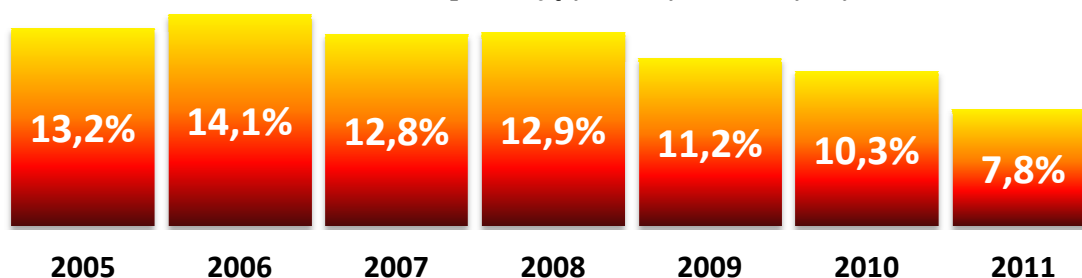
Wykres 7. Absolwenci szkół wyższych oraz ich napływ do rejestrów PUP w latach 2005-2012

* Dane o rejestrowanych bezrobotnych absolwentach szkół wyższych w 2012 r. dotyczą jedynie miesięcy I-VI.

* Brak danych dot. liczby absolwentów szkół wyższych w 2012 r.

Wykres 8. Udział rejestrujących się absolwentów szkół wyższych jako osoby bezrobotne w stosunku do ogółu absolwentów opuszczających mury uczelni wyższych w latach 2005-2011

2.4. Wyłączenia z ewidencji absolwentów

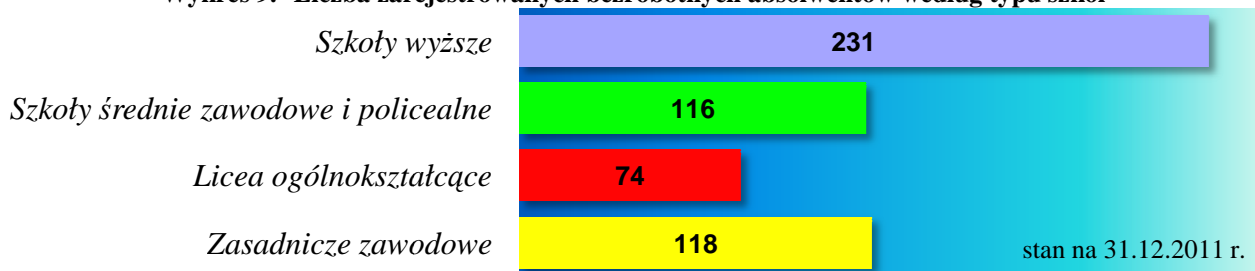
Pomimo corocznego napływu do rejestru bezrobotnych ponad półtorej tysiąca absolwentów, znaczna część z nich nie pozostaje długo w bezrobociu. Zwykle większość z nich znajduje pracę, bądź też jest wyłączana z powodu braku gotowości do jej podjęcia. W samym 2011 r. przy rejestracji 1685 absolwentów, **wyłączono 1774 osoby**, w tym 38,3% z nich z powodu podjęcia pracy (653 osoby). W gronie absolwentów wyłączonych z ewidencji bezrobotnych z powodu podjęcia pracy było 399 kobiet, więc ich odsetek wyniósł 61,1%.

Wśród grona osób bezrobotnych z wykształceniem wyższym (do 27 roku życia) w 2011 r. wyłączono z ewidencji 812 osób, w tym z powodu podjęcia pracy 339 osób. Odsetek ten wyniósł więc 41,7%. Kobiety miały tu o wiele większe szanse na znalezienie zatrudnienia, gdyż wśród osób tej grupy wyłączono z powodu podjęcia pracy 249 kobiet, tj. 73,5% ogółu osób wyłączonych z tego powodu.

2.5. Liczba bezrobotnych absolwentów

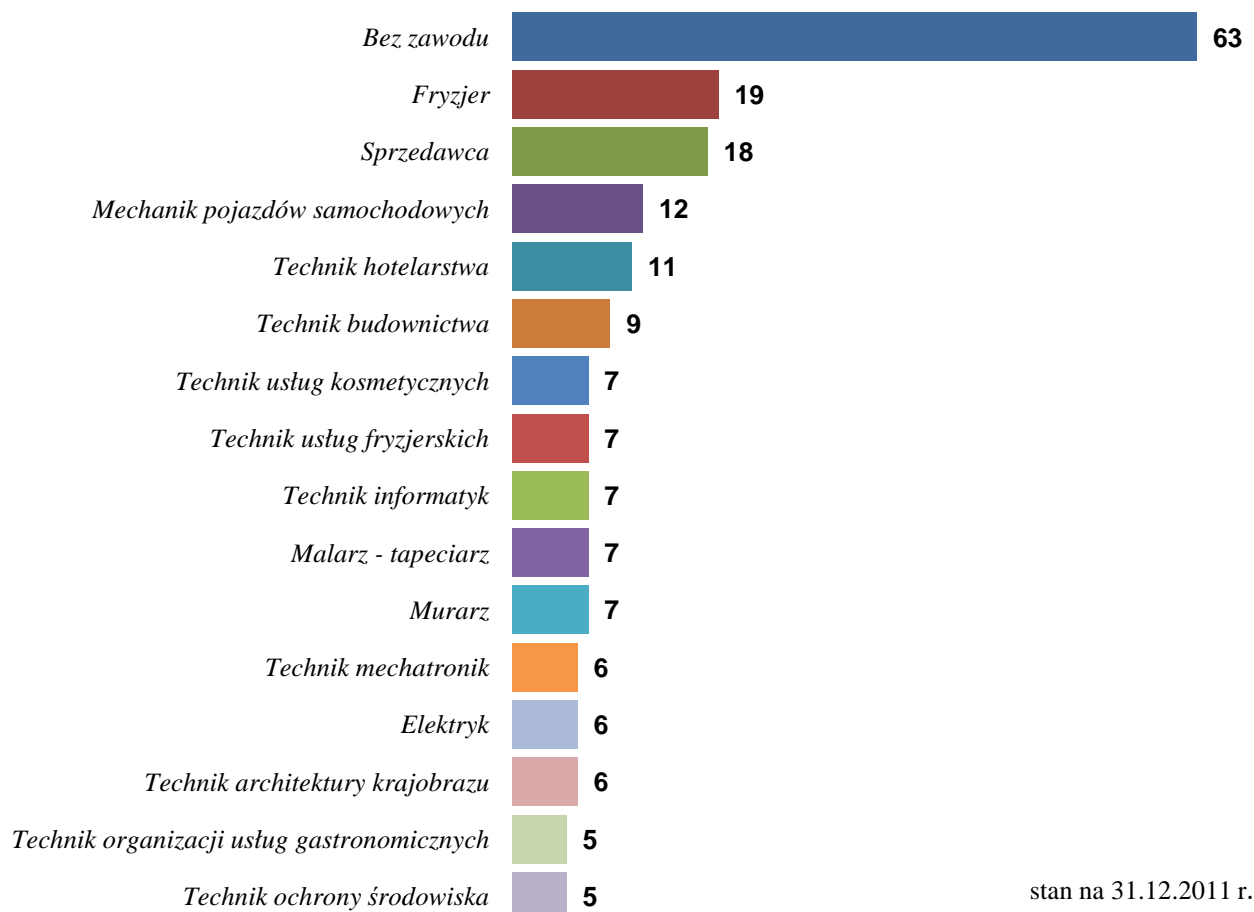
Liczbę absolwentów, zarejestrowanych (według stanu na dzień 31.12.2011) w tut. urzędzie jako osoby bezrobotne przedstawia wykres 9.

Wykres 9. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych absolwentów według typu szkół

Na koniec 2011 r. w rejestrze Powiatowego Urzędu Pracy w Opolu, zarejestrowanych było 253 absolwentów szkół ponadgimnazjalnych. W gronie absolwentów szkół średnich i zasadniczych zawodowych 24,9% (63 osoby) nie uzyskało żadnego zawodu. Wśród osób które otrzymały wykształcenie kierunkowe najwięcej zarejestrowanych absolwentów szkół uzyskało zawód fryzjera (19 osób), sprzedawcy (18 osób), mechanika pojazdów samochodowych (12 osób), technika hotelarstwa (11 osób) oraz technika budownictwa (9 osób). Dane te przedstawiono na wykresie 10.

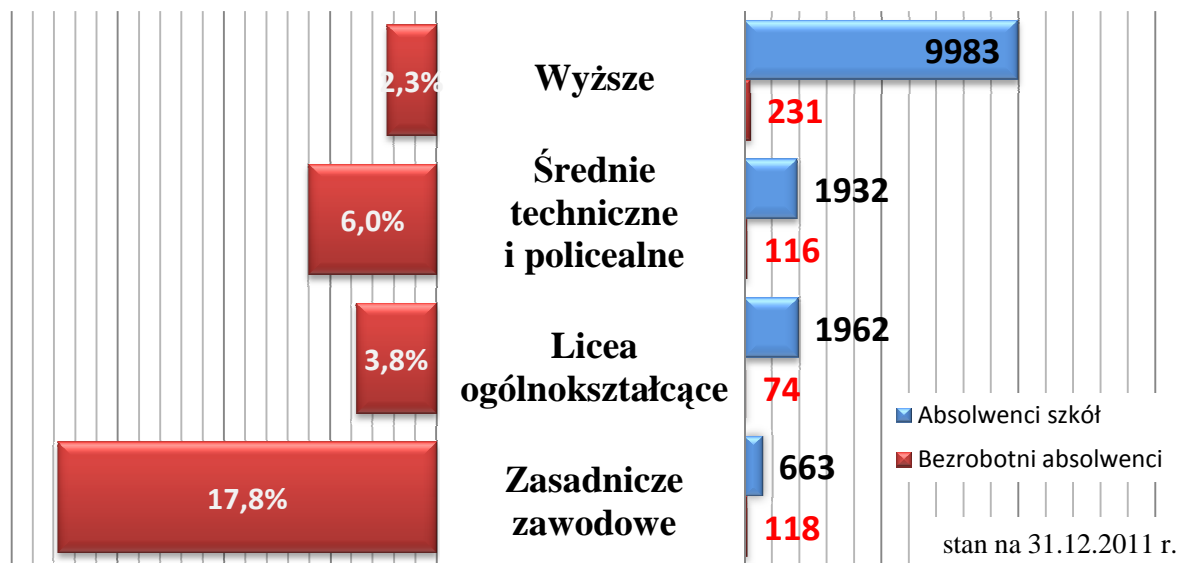
Wykres 10. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych absolwentów według zawodów

Najwyższy odsetek (17,8%) zarejestrowanych bezrobotnych absolwentów (w końcu 2011 r.) posiada wykształcenie zasadnicze zawodowe (118 osób bezrobotnych spośród 663 absolwentów). Mniejszy odsetek osób bezrobotnych (6,0%) zanotowano wśród absolwentów szkół średnich zawodowych (116 osób bezrobotnych spośród 1932 absolwentów). Najniższy odsetek osób bezrobotnych (2,3%) odnotowano po uzyskaniu wykształcenia wyższego (231 osób bezrobotnych spośród 9983 absolwentów). Wśród osób z wykształceniem średnim ogólnokształcącym odsetek ten wyniósł 3,8% (74 osoby bezrobotne spośród 1962 absolwentów) a

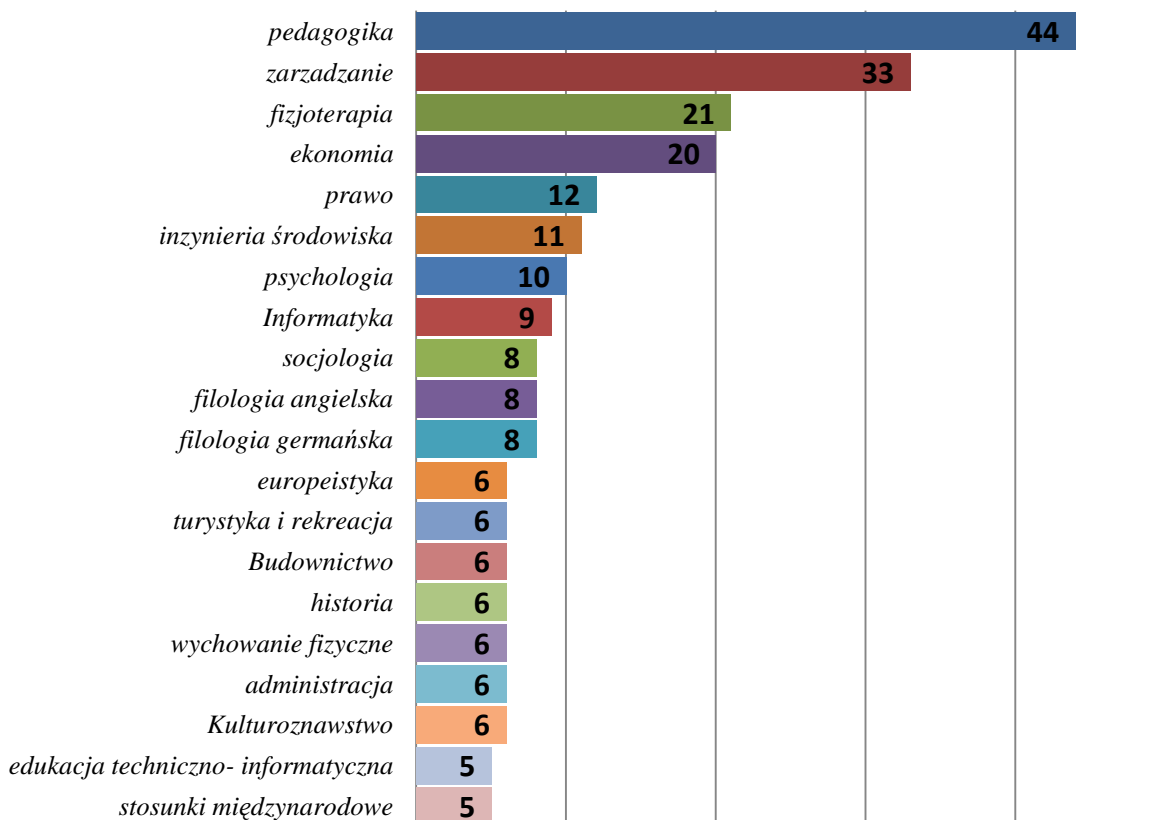
wynik ten wiąże się najczęściej z dalszym kontynuowaniem nauki wśród tych osób. Szczegóły ilustruje wykres 11.

Wykres 11. Udział i liczba zarejestrowanych bezrobotnych absolwentów oraz liczba absolwentów w zależności od typu wykształcenia

Wśród absolwentów wyższych uczelni, najwięcej zarejestrowanych osób (w końcu 2011 r.) ukończyło pedagogikę (44 osoby) a należy przypomnieć, iż absolwentów tego kierunku było najwięcej (ponad 2094 osoby) wśród osób kończących ten kierunek w opolskich uczelniach. Nieco mniej absolwentów (33 osoby) pozostawało zarejestrowanych po ukończeniu zarządzania.

Wykres 12. Liczba bezrobotnych absolwentów uczelni wyższych według zawodów

3. PROGNOZA SYTUACJI NA RYNKU PRACY

Sytuacja na rynku pracy jest wypadkową działania wielu zmiennych. Wpływa na nią zarówno podaż pracowników (zarejestrowani bezrobotni oraz absolwenci szkół), popyt (oferty pracy wpływające do urzędu), jak i szereg innych czynników. Aktualnie należy uwzględnić także kryzys gospodarczy, powodujący większy napływ bezrobotnych przy jednoczesnym zmniejszeniu zgłoszeń wolnych miejsc zatrudnienia. W porównaniu do raportu półrocznego możliwa jest jednak precyzyjniejsza ocena rozwoju sytuacji na rynku pracy, wobec możliwości posłużenia informacjami o absolwentach szkół z Systemu Informacji Oświatowej. Brak wciąż natomiast ankiet z zakładów pracy, dedykowanych do monitoringu zawodów, wobec czego błędem byłoby precyzyjne określenie zapotrzebowania na pracowników w konkretnych zawodach. Zamiast więc posługiwać się w prognozie liczbą bezrobotnych, która zakładałaby jedynie zwiększenie liczby bezrobotnych o liczbę wszystkich absolwentów, posłużono się komentarzem wobec notowanych danych. Wobec sytuacji sprzed pół roku nie zaistniały jednak znaczące zmiany. Nadal problemem jest znaczna rekrutacja uczniów na kierunkach nie dających zawodu (liceów ogólnokształcących), bądź zawodów o niskim popycie. Do dalszych rozważań wybrano więc zawody, które obserwuje się z uwagi na największe rozbieżności podaży-popytu na rynku pracy. Choć bieżąca prognoza z założenia obejmuje jedynie okres do końca bieżącego roku, to jednak autorzy starali się stworzyć opracowanie tak, aby prognoza pozostawała aktualna na okres co najmniej pięciu lat.

Szacuje się wzrost dysproporcji na rynku pracy w zawodach deficytowych wobec zbyt małego napływu absolwentów z wybranymi zawodami. Brak osób z kwalifikacjami w zawodach deficytowych obserwuje się głównie wśród osób z wykształceniem zawodowym. Pewien wpływ na redukcję dysonansu mają szkolenia organizowane przez urząd pracy, jednak wpływ ten jest zbyt mały.

Podobnie wśród zawodów nadwyżkowych przewiduje się pogłębiającą się dysproporcję pomiędzy potrzebami pracodawców a liczbą rejestrujących się osób bezrobotnych. Wśród zawodów nadwyżkowych zauważalny jest więc nadal zbyt silny napływ bezrobotnych i absolwentów (głównie szkół średnich) bez zawodu, z zawodem technika usług fryzjerskich, technika informatyka, a także (głównie z wykształceniem zasadniczym zawodowym) sprzedawcy, mechanika samochodów osobowych, kucharza małej gastronomii czy ślusarza.

3.1. Zawody deficytowe

Nie zmieni się sytuacja braku osób z kwalifikacjami do wykonywania zawodu **cieśli**. Nie dość, że liczba bezrobotnych osób z tym zawodem jest wielokrotnie niższa niż zapotrzebowanie pracodawców, to napływ w 2012 r. tylko dwóch absolwentów z tym zawodem spowodować może jedynie pogłębienie deficytu w tym zawodzie.

Również w zawodzie **operatora koparki (i ładowarki)** niemożliwe pozostanie zrównoważenie podaży na rynku pracy. Przy wpływających w 2011 r. 22 ofertach pracy, jedynie co piąta oferta ma pokrycie w podaży wśród osób bezrobotnych.

Nie jest też przewidziany napływ jakiegokolwiek absolwenta z zawodem **brukarza** więc zupełnie nie wpłynie to na ogromną przewagę w liczbie napływających ofert pracy wobec napływu bezrobotnych (napływ 242 ofert przy napływie 20 osób bezrobotnych).

Sytuacja jest również niekorzystna, wśród osób z zawodem **spawacza**. Należy rozważyć możliwość przeprowadzania szkoleń w formie kursowej w zawodzie spawacza, przeprowadzanych w szkołach ponadgimnazjalnych. Nie przewiduje się napływu żadnego absolwenta zawodem spawacza, zaś przewaga napływających w 2011 roku ofert pracy jest blisko czterokrotnie wyższa niż rejestrujących się osób bezrobotnych).

W 2011 roku zanotowano napływ 48 osób z zawodem **pracownika ochrony fizycznej osób i mienia**. Planuje się także napływ kolejnych 18 osób z zawodem **technika ochrony fizycznej** w 2012 roku. Nie jest to w stanie jednak zapobiec rosnącemu deficytowi wśród osób z tym zawodem, bowiem w 2011 roku do tut. urzędu wpłynęło 375 ofert pracy dla pracowników ochrony. Przewaga była więc ośmiokrotna.

Zawodem deficytowym nadal pozostanie zawód **kierowcy samochodu ciężarowego**, gdyż nie jest możliwe zaspokojenie potrzeb pracodawców poprzez kształcenie dydaktyczne placówek oświatowych, a jedynie poprzez ukończenie kursów i zdobycie uprawnień.

Brak również absolwentów z zawodem **robotnika budowlanego**, więc i w tym zawodzie deficyt nie zmniejszy się. Podobnie brak absolwentów z zawodem **brukarza** nie zmieni sytuacji w deficycie osób z tym zawodem. Taka sama sytuacja dotyczy również zawodu **przedstawiciela handlowego**.

3.2. Zawody nadwyżkowe

Zdecydowanie największym wskaźnikiem nadwyżki zawodów notowany jest w grupie osób bezrobotnych **nie posiadających żadnego zawodu**. Przyczyna jest prosta - brak ofert pracy dla osób nie posiadających żadnego zawodu, podczas gdy jednocześnie wiele osób bezrobotnych posiada jedynie podstawowe wykształcenie (bądź średnie ogólnokształcące) więc nie posiada kwalifikacji do wykonywania jakiegokolwiek zawodu. Liczba bezrobotnych nie posiadających żadnego zawodu, choć w latach 2005-2007 wykazywała trend zniżkowy, pokrywający się z ogólną tendencją spadku poziomu bezrobocia, to od 2008 roku obserwujemy stały wzrost ich liczby. Przewidywany napływ na rynek pracy w 2012 roku kolejnych 2012 absolwentów bez zawodu pogłębi ten kryzys. Tendencja ta nie zmieni się niestety także i w przyszłych latach.

Następnym wymienionym zawodem, o silnej dysproporcji podaży-popytu, jest zawód **ekonomisty i technika ekonomisty**. Liczba wpływających ofert pracy w 2011 roku w tym zawodzie to zaledwie 3, przy jednoczesnym napływie ponad 236 osób bezrobotnych z tym zawodem. Napływ kolejnych 79 absolwentów z tym zawodem na pewno nie polepszy tej sytuacji.

Wielokrotną przewagę liczby rejestrujących się bezrobotnych wobec napływających ofert pracy obserwuje się w zawodzie **mechanika samochodów osobowych, technika mechanika, kucharza, fryzjera, oraz krawca**. Zawody te więc nadal pozostaną nadwyżkowe, przy czym dysproporcję tę pogłębi wejście w 2012 roku na rynek pracy dodatkowo 79 mechaników samochodów osobowych, 73 kucharzy małej gastronomii, 91 fryzjerów (i 59 techników usług fryzjerskich) czy 23 techników mechaników.

Zawód **sprzedawcy** prawdopodobnie również nie zostanie zrównoważony bowiem przewidywany w 2012 roku napływ 77 absolwentów, jedynie pogłębi ponad trzykrotną przewagę rejestrujących się osób bezrobotnych z tym zawodem, niż zgłaszanych ofert pracy. Przewiduje się więc dalszy wzrost nadwyżki w tym zawodzie.

4. WNIOSKI

Przedstawiony ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych, opracowany na podstawie ofert zatrudnienia zgłaszanych do PUP oraz danych dotyczących absolwentów, nie daje pełnego obrazu rynku pracy. Do tutejszego urzędu pracy nie są zgłaszane wszystkie informacje o wolnych miejscach pracy. Osoby poszukujące pracy korzystają również z prywatnych agencji zatrudnienia; często też samodzielnie poszukują ofert zatrudnienia u pracodawców, również za pośrednictwem sieci Internet. Sprowadza się to do stwierdzenia, iż znalezienie zatrudnienia za pośrednictwem urzędu pracy jest jedynie jedną z wielu możliwości jakie mają osoby poszukujące pracy.

Obserwacje wybranych zawodów deficytowych i nadwyżkowych ukazują trudną sytuację, w której zwiększa i utrwała się dysproporcja między napływającymi ofertami pracy a rejestrującymi się bezrobotnymi. Działania zmierzające do zapobieżenia tym dysproporcjom (a tym bardziej ich zwiększaniu) nie przynoszą oczekiwanych rezultatów. Problemem jest duża bezwładność procesu edukacji szkolnej (wieloletni proces kształcenia), zbyt mała świadomość i znajomość trendów rynku pracy wśród osób rozpoczynających swoją naukę w danym zawodzie, oraz jednocześnie trudność w zainteresowaniu i rekrutacji do szkół oraz na szkolenia organizowane przez tutejszy urząd pracy.

Problemem jest też brak informacji (jednolitych danych, zbieranych w sposób systematyczny), pochodzących z ankiet od pracodawców, a więc szacowaniu popytu u źródła, na pracowników konkretnych zawodów. Informacje od pracodawców pochodzą jedynie z danych przekazywanych przez pracodawców do urzędu statystycznego a te nie dość że pochodzą od pracodawców zatrudniających co najmniej 9 pracowników, to dodatkowo najniższy stopień agregacji tych danych to poziom województwa, stąd też wykorzystywane są jedynie w monitoringu zawodów opracowywanym przez wojewódzkie urzędy pracy. O właściwym monitoringu będzie więc można mówić dopiero w przyszłości, a możliwe będzie to dopiero po uwzględnieniu ofert zatrudnienia rozstrzyganych w drodze konkursu i ogłaszanych w środkach masowego przekazu, zaś dotychczasowe doświadczenie wskazuje, iż do urzędu trafiają głównie oferty trudne do zrealizowania, nisko opłacane, o dużej rotacji kadry pracowniczej oraz takie, gdzie pracodawcy chcą uzyskać korzyści finansowe wynikające z zatrudnienia osób bezrobotnych.

Zawodami deficytowymi często są zawody, w których zgłoszono niewiele ofert pracy (dla zawodów gdzie wskaźnik uzyskał wartość maksymalną bardzo często były to jedna, dwie lub trzy oferty zgłoszone w całym półroczu) albo też wymagające posiadania kwalifikacji, których nie uzyska się tylko za sprawą ukończenia odpowiedniego kursu czy szkolenia.

Występowanie zawodów deficytowych jest spowodowane wieloma czynnikami, m.in. niskimi zarobkami proponowanymi osobom z wysokimi kwalifikacjami, brakiem chęci podnoszenia kwalifikacji, istnieniem „szarej strefy” czy też szybkimi, nieplanowanymi zmianami sytuacji na rynku pracy.

Można zauważyć, że w części zawodów, w których występuje największa liczba osób bezrobotnych pracodawcy zaoferowali też największą liczbę ofert pracy. Zawodami tymi są: sprzedawcy, robotnicy budowlani, murarze, zbrojarze, cieśle, stolarze, ślusarze, sprzątaczk.